

REPUBLIKA HRVATSKA

Savjet za nacionalne manjine

**Zapisnik – 98. sjednice
Savjeta za nacionalne manjine
održana 21. travnja 2022. godine**

Vrijeme: od 11:00 do 12:46 sati

Mjesto: Vlada Republike Hrvatske, Trg svetog Marka 2, dvorana 121/I, Zagreb

Prisutni: Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta

Vladimir Ham, potpredsjednik Savjeta

članovi/ice Savjeta: saborski zastupnici dr. Furio Radin, Robert Jankovics i Veljko Kajtazi, Branka Baksa, Marija Semenjuk Simeunović, Darko Šonc, prof. Zvonko Kostelnik, Zorica Velinovska, Bruno Beljak, Ermina Lekaj Prljaskaj, Danilo Ivezić i Ishak Hodžić

ostali prisutni: Jasna Rašeta, savjetnica u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Tibor Varga, zamjenik predstojnika Stručne službe Savjeta, Danijela Komadina, Ida Balić i Josipa Marković savjetnice u Stručnoj službi Savjeta, Margareta Jozinović Vuković, novinarka Hrvatske radiotelevizije, Igor Okičić, novinar Hrvatskog radija, Nenad Jovanović, novinar lista „Novosti“, Krsto Babić, novinar dnevnog lista „La Voce del popolo“ i ostali predstavnici medija

Odsutni: ispričani članovi/ice Savjeta: potpredsjednica Savjeta Mirjana Galo saborski/e zastupnici/ice Vladimir Bilek, prof.dr.sc. Milorad Pupovac, Dragana Jeckov i Anja Šimpraga

Dnevni red

Dnevni red 98. sjednice Savjeta za nacionalne manjine:

1. Godišnje izvješće o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu („Narodne novine“, broj 135/20) u razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, glava 21 Stručna služba Savjeta za nacionalne manjine, aktivnost A732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina
2. Prijedlog Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2022. godini
3. Prijedlog Odluke Savjeta o raspodjeli sredstava za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine u 2022. godini
4. Razno

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine (u daljnjem tekstu: Savjet) otvorio je sjednicu, pozdravio je sve prisutne i zahvalio se svima na dolasku. Na samom početku sjednice, po utvrđivanju kvoruma, predsjednik Savjeta je pozvao prisutne

članove Savjeta na usvajanje zapisnika s 97. sjednice te usvajanje predloženog dnevnog reda 98. sjednice. S obzirom na to da nije bilo primjedbi niti prijedloga za izmjenu i/ili dopunu jednoglasno je prihvaćen prijedlog Zapisnika s 97. sjednice Savjeta kao i prijedlog dnevnog reda 98. sjednice.

Uvodno je upoznao prisutne članove kako su članice Savjeta Anja Šimpraga i Dragana Jeckov te član Savjeta Vladimir Bilek sukladno Poslovniku o radu Savjeta glasovali „ZA“ sve točke dnevnog reda i deponirali svoje glasove.

Ad 1.)

Predsjednik Savjeta predstavio je Godišnje izvješće o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu koje Savjet donosi temeljem članka 35. stavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 155/02, 47/10, 80/10, 93/11 - 1981 Odluka Ustavnog suda i 93/11 - 1982 Odluka Ustavnog suda) a potom ga podnosi Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru.

Temeljem članka 35. stavka 6. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina osigurano je financiranje kulturne autonomije nacionalnih manjina prema programima. Istaknuo je kako brojnost nacionalne manjine ne determinira koliko će sredstava biti raspodijeljeno pojedinoj manjini već kvaliteta prijavljenih programa. Savjet je u 2021. godini za tekuće donacije u novcu odnosno za programe kulturne autonomije raspodijelio iznos od 46.194,500,00 kuna. Za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine, koja na temelju Nacionalnog programa za Rome jedina ima uvjete za tu raspodjelu, doznačen je iznos od 840.000,00 kuna. Dok je za tekuće pomoći unutar općeg proračuna za programe kulturnih manifestacija „Lipovljanski susreti“ i „Večer nacionalnih manjina Bjelovar“ raspodijeljen ukupan iznos od 60.000,00 kuna.

Za stavku pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna odnosno financijsku pomoć sukladno bilateralnom ugovoru s Talijanskom Republikom korisniku Talijanskoj drami HNK Ivana pl. Zajca raspoređen je ukupan iznos od 500.000,00 kuna. Ukupno raspoređeni iznos sredstava u 2021. godini je veći za 10 % od ukupno raspoređenog iznosa u 2020. godini što je enormno postignuće. Jedan mali dio sredstava je vraćen u državni proračun zbog okolnosti uzrokovanih epidemijom bolesti CoVID-19. Naglasio je kako su upravo članovi Savjeta zaslužni za to što su udruge uspješno ostvarile većinu programa.

Ukupno 19 udruga koje su sufinancirane temeljem, Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2021. godini, nisu ispunile sve uvjete propisane za uredno podnošenje izvješća. Stoga su sukladno Kriterijima financiranja i ugovaranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina i metodologiji praćenja i vrednovanja provedbe financiranih programa („Narodne novine“, broj 105/16 i 81/20, u daljnjem tekstu: Kriteriji) pozvane da podnesu dopunu godišnjeg izvješća za 2021. godinu, čemu su naknadno udovoljile.

Predsjednik Savjeta je pozvao prisutne članove Savjeta na glasovanje o usvajanju Godišnjeg izvješća o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu. Izvješće je jednoglasno usvojeno.

Ad 2.)

Predsjednik Savjeta iznio je kako prijedlog rasporeda sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina predlaže Povjerenstvo a Savjet ga potom na sjednici prihvaća ili ga ne prihvaća.

Sastav Povjerenstva čine i vanjski članovi odnosno stručne osobe iz pojedinih područja koje imenuje Savjet. Na Javni poziv za 2022. godinu je ukupno prijavljeno 1155 programa kulturne autonomije (informiranje, izdavaštvo, kulturni amaterizam i kulturne manifestacije) od strane 103 udruge i ustanove nacionalnih manjina sa 129 članica odnosno 232 udruge ukupno.

Ukupno po programima kulturne autonomije prijavljeno je kako slijedi:

- informiranje: 69 programa,
- izdavaštvo: 79 programa,
- kulturni amaterizam: 444 programa,
- kulturne manifestacije: 563 program.

U Državnom proračunu za 2022. osigurana su sljedeća sredstva:

- za tekuće donacije u novcu za programe kulturne autonomije 48.504.225,00 kuna,
- za kapitalne pomoći unutar općeg proračuna za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine 1.120.000,00 kuna,
- za tekuće pomoći unutar općeg proračuna (Lipovljanski susreti 2022. i Večer nacionalnih manjina 2022. Bjelovar) 80.000,00 kuna,
- za pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna (financijska potpora sukladno bilateralnom ugovoru s Talijanskom Republikom – korisnik Talijanska drama HNK Ivana pl. Zajca, Rijeka) 500.000,00 kuna.

U 2022. godini predloženo je od strane Povjerenstva sufinanciranje:

- 1041 programa kulturne autonomije 95 udruge (sa 129 članica), i to
 - 67 programa informiranja,
 - 68 programa izdavaštva,
 - 428 programa kulturnog amaterizma,
 - 478 programa kulturnih manifestacija,
- 3 programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma,
- programa stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine i manifestacije Lipovljanski susreti 2022. i Večer nacionalnih manjina 2022., Bjelovar,
- financijske pomoći sukladno bilateralnom ugovoru s Talijanskom Republikom (korisnik Talijanska drama HNK Ivana pl. Zajca, Rijeka).

Za navedene programe udruge su zatražile sredstva u ukupnom iznosu od 62.919.314,54 kuna. U Državnom proračunu za 2022. godinu sredstva su osigurana u ukupnom iznosu od 50.204.225,00 kuna što u odnosu na 2021. godinu predstavlja povećanje za 5,5 %.

Predsjednik Savjeta istaknuo je kako su usprkos novonastalim okolnostima udruge za 2021. godinu iskoristile 86% sredstava dok će se preostala neutrošena sredstva vratiti u proračun. Pri dodjeli sredstava za 2022. godinu Vlada je uzela u obzir svakodnevna poskupljenja osnovnih životnih potreština i usluga ali je prvenstveno vođena godišnjim izvješćem Savjeta koje je koncipirano na temelju izvješća udruge.

Novost pozitivnog karaktera je ta da se nakon 20 godina rumunjska nacionalna manjina organizirala i izvršila prijavu programa tako da je po prvi put sufinancirana putem Savjeta. Tako da se sad putem Savjeta sufinancira ukupno 20

nacionalnih manjina. Zasad se još ne sufinancira vlaška i turska nacionalna manjina jer one nemaju svoje udruge, organizacije i organizacijske forume.

Prisutne je upoznao, kako je udruga Saveza Rusa Hrvatske neposredno pred održavanje sjednice izvršila promjenu imena udruge iz „Savez Rusa Hrvatske“ u „SARUS - Udruga ruske nacionalne manjine Republike Hrvatske“ tako da će se taj novi naziv udruge naknadno unijeti i u Odluku o rasporedu sredstava za 2022. godinu s obzirom na to da je u prijedlogu naveden stari naziv udruge.

Nadalje je naveo kako je Povjerenstvo predložilo raspored sredstava prema Kriterijima i podnesenim izvješćima o trošenju sredstava od strane udruge i ustanova nacionalnih manjina.

Po otvaranju rasprave pojedini članovi Savjeta su izrazili nezadovoljstvo rasporedom sredstava.

Član Savjeta Veljko Kajtazi naveo je kako raspoređeni iznos od 130 tisuća kuna za list „Phralipen“ reprezentativnu tiskovinu romske nacionalne manjine nije dovoljan u odnosu na kvalitetu sadržaja, tiska, grafičkog oblikovanja i broj objavljenih članaka. Potom je nabrojao primjere tiskovina drugih nacionalnih manjina zajedno s iznosima predviđenih sredstava a koja su veća od iznosa raspoređenog za tiskovinu „Phralipen“. Osvrnuo se općenito i na rast cijena koji dovodi do povećanja troškova tiskanja i realizacije kapitalnih projekata. Smatra kako će se ovogodišnjim povećanjem sredstava omogućiti samo održavanje postojećeg stanje koje je trenutno zadovoljavajuće. Pohvalio je raspored sredstava za ostale nacionalne manjine koje zastupa i izrazio zadovoljstvo prijavom programa na Javni poziv za 2022. godinu od strane rumunjske nacionalne manjine. Smatra da bi svi zajedno trebali poraditi na animaciji vlaške i turske nacionalne manjine koje nisu izvršile prijave programa.

Potom je naglasio kako su za 2022. godinu sredstva za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine s iznosa od 840.000,00 kuna povećana na iznos od 1.120.000,00 kuna.

Članovi Savjeta Danilo Ivezić, dr. Furio Radin, Ermina Lekaj Prljaskaj i Darko Šonc u svom izlaganju naglasili su su kako je neprimjerno uspoređivanje iznosa sredstava raspoređenih za dnevne, tjedne, mjesečne i ostale tiskovine nacionalnih manjina. Nadalje su naveli kako određene nacionalne manjine postoje odnosno djeluju još od prošlog stoljeća i imaju kontinuitet što su dokazale kroz dugogodišnji rad i rezultate. Smatraju da naglasak treba biti na informiranju a ne na formatu. Ukazano je i na važnost informiranja putem interneta kao komunikacijskog medija budućnosti. Član Savjeta Veljko Kajtazi zaključno je iznio kako mu namjera izlaganja nije bila da vrši usporedbe već da predstavnici romske nacionalne manjine zajedno s njim vide što bi još trebali učiniti da poboljšaju list „Phralipen“.

Član Savjeta Ishak Hodžić naveo je kako ni bošnjačka nacionalna manjina za sve listove nije dobila iznos ukupno zatraženih sredstava jer je Povjerenstvo tako odlučilo. Potom je izrazio nezadovoljstvo prijedlogom Odluke o rasporedu sredstava od strane Povjerenstva budući da je povećan ukupan iznos sredstava za 5,5% za tekuću godinu a bošnjačka nacionalna manjina je dobila manje sredstva u odnosu na prethodnu godinu.

Predsjednik Savjeta naglasio je kako se radi o vrsti posla u kojem su smjernice jasne i utkane u zakonskim odredbama odnosno u Kriterijima. Što se tiče romske nacionalne manjine istaknuo je kako je za 2022. godinu ostvarila povećanje sredstava od 19 % u odnosu na 2021. godinu. Napomenuo je da ne postoje sredstva osigurana za pojedinu nacionalnu manjinu već se radi o raspodjeli sredstava za kulturnu autonomiju temeljem prijavljenih programa. Dok Povjerenstvo sukladno europskim standardima vrednuje programe odnosno njihovu kvalitetu. Posebno je

naglasio kako se Povjerenstvo vodi Kriterijima te da ne postoji kvota kao što ne postoji niti u Europi.

Član Savjeta dr. Furio Radin naglasio je kako povećanje sredstava od 5,5 % predstavlja uspjeh u danim okolnostima.

Član Savjeta Robert Jankovics ukazao je da je Savjet 2016. godine u istom sastavu raspolagao s iznosom od 35 milijuna kuna a danas raspolaže s iznosom od 50 milijuna kuna što predstavlja povećanje od 42 % u zadnjih šest godina. U posljednje dvije godine zbog novonastalih okolnosti nisu se mogli provesti svi programi ali su putem izmjena i dopuna Kriterija uvedene promjene čime se unaprijedio položaj udruga. Imajući u vidu sve odmakle događaje koji uključuju i potres te prioritete Vlade smatra kako je Vlada aktualnim iznosom pokazala veliko razumijevanje za programe kulturne autonomije nacionalnih manjina.

Prije samog glasovanja predsjednik Savjeta napomenuo je kako se prilikom glasovanja o prijedlogu Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2022. godini primjenjuju Smjernice i upute Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa (Broj: 711-I-982-R-55/18-01-17, od 09. srpnja 2018.) prema državnim dužnosnicima koji obnašaju dužnost zastupnika u Hrvatskom saboru.

U svrhu pravilnog upravljanja situacijom sukoba interesa i zaštite vlastite vjerodostojnosti i nepristranosti, saborski zastupnici koji su članovi Savjeta dužni su suzdržati se od rasprave o zahtjevima i dokumentaciji udruge s kojom su interesno povezani, kao i drugih udruga iste nacionalne manjine, a kojima Savjet odlukom dodjeljuje sredstva.

Kako nije bilo dodatnih prijedloga za izmjenu i/ili dopunu prijedloga Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2022. godini isti je jednoglasno usvojen.

Ad 3.)

Predsjednik Savjeta iznio je kako su u okviru provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. te pratećeg Akcijskog plana, Odlukom o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2022. godini, po osnovi pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine osigurana sredstva u iznosu od 1.120.000,00 kuna.

Stoga je sastavljen, prijedlog Odluke o rasporedu sredstava za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine u 2022. godini, kojom su obuhvaćene jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave koje su pravovremeno i uredno podnijele zahtjeve odnosno zamolbe sukladno Kriterijima.

Sukladno podnesenim zamolbama predloženo je da se sljedećim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave dodjele naznačena sredstva kao jednokratna pomoć:

- Gradu Slavonski Brod iznos od 600.000,00 kuna za sufinancirane nastavka izgradnje Društvenog doma u Novom naselju u MO „Josip Rimac“, na lokaciji k.č.br. 2987/69, k.o. Brodski Varoš,
- Općini Nedelišće iznos od 520.000,00 kuna za sufinanciranje izgradnje Doma kulture Parag, na lokaciji k.č.br. 1509/18, dio 1510/1 i dio 1509/19, k.o. Trnovec.

Prijedlog Odluke o rasporedu sredstava za programe stvaranja materijalnih pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine u 2022. godini dan je na glasanje potom je jednoglasno prihvaćen.

Ad 4.)

Predsjednik Savjeta osvrnuo se na određena postignuća s nedavno održanog radnog sastanka s predstavnicima Hrvatske radiotelevizije (u daljnjem tekstu: HRT-a). Inicijalnom sastanku s HRT-a su u ime Savjeta prisustvovali predsjednik Savjeta, članovi Savjeta Dragana Jeckov i Robert Jankovics. Postignut je dogovor oko osnivanja radne skupine u sastavu od predstavnika Savjeta i HRT-a s ciljem poboljšanja već postojećeg te radi kreiranja novog manjinskog programa s obzirom na to da trenutni program zbog postojećih okolnosti nije obećavajući.

Prvom radnom sastanku koji je održan 13. travnja 2022. godine u prostorijama HRT-a prisustvovali su u ime Savjeta predsjednik Savjeta, član Savjeta Vladimir Bilek u svojstvu predsjednika Kluba nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru te članica Savjeta Dragana Jeckov a na strani HRT-a pomoćnik glavnog ravnatelja HRT-a Renato Kunić te urednice i voditeljice emisije „Prizma“ Danijela Draštata i Sanja Pleša.

Zaključci s održanog sastanka su sljedeći:

- HRT-a dostavit će predstavnicima Savjeta za nacionalne manjine pisano obrazloženje problematike zapošljavanja novih kadrova na HRT-a s prijedlogom rješenja s ciljem pronalaska modela upotpunjavanja budućeg Samostalnog odjela za nacionalne manjine,
- Vezano uz pitanje obrade tema o nacionalnim manjinama u programima za opću populaciju a radi inkorporacije u cjelokupni program na sljedeći sastanak zajedničke radne skupine bit će pozvana glavna urednica programa HRT-a i urednica Odjela Informativnog medijskog servisa HTV-a.

Savjet i Klub zastupnika nacionalnih manjina Vijeću HRT-a predložiti će održavanje tematske sjednice o stupnju ostvarenja prava nacionalnih manjina u javnim medijima. Predsjednik Savjeta napomenuo je kako predstoji potpisivanje novog ugovora između HRT-a i Vlade Republike Hrvatske.

Članica Savjeta Marija Semenjuk Simeunović istaknula je da je prošle godine ukrajinska nacionalna manjina obilježila 120 obljetnicu doseljavanja na prostore Republike Hrvatske. Prema posljednjem popisu stanovništva u Republici Hrvatskoj je dvije tisuće deklariranih Ukrajinaca. U posljednja dva mjeseca zbog ratnih zbivanja u Republiku Hrvatsku je došlo petnaest tisuća raseljenih osoba mahom žene i djeca. Zahvalila se Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske za svu podršku koju su pružili Ukrajini i ukrajinskom narodu. Ujedno se zahvalila i Savjetu za nacionalne manjine koji je pružao informacije na terenu, te je predložio da se u međuresornu skupinu Vlade Republike Hrvatske uključe i pripadnici ukrajinske nacionalne manjine. Ujedno se zahvalila svim organizacijama civilnog društva među kojima su i udruge nacionalnih manjina koje su pružile humanitarnu i programsku podršku. Također je napomenula kako je upravo zbog trenutne situacije u Ukrajini u drugi plan palo priznavanje Gladomora genocida izazvanog glađu od 1932.-1933. U drugi plan je pao i završetak izgradnje Ukrajinskog doma koji Ukrajinska zajednica gradi više od deset godina s time da bi ove godine trebala biti dovršena zgrada. Kako su za dovršetak cjelokupnog projekta izgradnje doma i ishođenja uporabne dozvole još neophodna sredstva u iznosu od pola milijuna kuna apelirala je na sve kolege za pomoć.

Član Savjeta Robert Jankovics naveo je kako je prošle godine predložio Savjetu izmjene Kriterija. Naglasio je da aktualni Kriteriji nisu životni niti sukladni stvarnom stanju. Tako u kategoriji kulturnog amaterizma kad se uzmu u obzir sve vrste troškova kao na primjer za vođenje sekcije, ugovore o djelu, nadoknade i sl. predviđen je maksimalan utrošak sredstava do 20% što nije dostatno. Dakle udruzi kojoj se doznače sredstva u iznosu od 30.000,00 kuna za program kulturnog amaterizma 20 % godišnje iznosi samo 6.000,00 kuna bruto što je na mjesečnoj razini 330,00 kuna neto. S time da određena folklorna društva mjesečno uz nastupe imaju i po osam proba i sve to bi trebala realizirati u okviru maksimuma od 330,00 kuna mjesečno što je neodrživo. Nadalje je naveo kako prikaz suprotan tome koje udruge daju putem izvješća nije objektivan niti životan ali ih na to prisiljavaju odredbe Kriterija koje su u tom pogledu neučinkovite.

Smatra nužnim povećati prag maksimalnog iznosa utroška sredstava prema vrsti troškova. Nadalje vezano za kulturni amaterizam kada je u pitanju nabavka nošnji i muzičkih instrumenata udruga može utrošiti isto samo 20 % sredstava. Dakle ona udruga kojoj se dodijeli iznos od 30.000,00 kuna može u tu svrhu potrošiti 6.000,00 kuna. Međutim s druge strane cijena za jedan par nošnji (ženskih ili muških) iznosi od 4.000,00 do 5.000,00 kuna a za jednu harmoniku prosječne kvalitete 15.000,00 kuna. Predložio je da se u pogledu opreme i nabavke kada se radi o kulturnom amaterizmu ukine bilo koja vrsta ograničenja. Osvrnuo se i na putne troškove koji su predviđeni u iznosu od 1.000,00 kuna pozivajući da se i to promijeni tako da se novi limiti povećaju i usklade sa realnim stanjem. U pogledu troškova prehrane i osvježavajućih napitaka za učesnike, uzvanike i goste predviđen je utrošak do 40 kuna po osobi što nije životno obzirom na realnu potrošnju stoga je i te troškove nužno povisiti.

Predsjednik Savjeta zatražio je da se sastavi pisani prijedlog izmjena i dopuna Kriterija koji će se potom uzeti u razmatranje.

Zapisnik sastavila

savjetnica, Josipa Marković

PREDSJEDNIK SAVJETA
Aleksandar Tolnauer

KLASA: 022-03/22-02/03
URBROJ: 50438/03-22-04

Zagreb, 13. svibnja 2022.

